

Slivnici in čast. g. Jakoba Kosar, župnika v slavljah?! Staritrg, ali si še v resnici »star«? — Toda letos se je starotrska mladina zopet ojunčila in hoče kljub nasprotnemu ledenemu vetru uprizoriti dve lepi igri: »Dr. Vsezna in njegov sluga Štipko Tiček«, in »Zakleta soba v gostilni pri zlati goski«. Prvo igrajo samo fantje, drugo pa dekleta. Zraven se bodo prikazali tamburaši z novimi komadi. Da se bodo prijatelji mladine mnogobrojno udeležili, to se samo od sebe umeje. Toda sedaj imate tudi vi, zastareli nasprotniki, priložnost pokazati, da ste se pomladili v svojem naziranju. Mladini pa ključemo: Le pogumno naprej! Ne glej niti na levo niti na desno. Mladina, prihodnost je tvoja, če ne boš zaspala. Dne 7. svečana ob 4. uri popoldan se vidimo pri Petriču v Staremtrgu.

Iz št. Jurija ob juž. žel. Nas kraj že slovi od nekdanj po celi širni Sloveniji ne samo kot vrlo naroden in probujen, ampak tudi kot dobro veren, akoravno bi človek po različnih dopisih v kranjskih časopisih moral nasprotno soditi. Res pa je, da ni v Št. Juriju več tiste lepe zastopnosti, sporazumno skupnega delovanja in odkritosrčno prijateljskega občevanja kakor še pred tremi, štirimi leti. Vzrok pa, da so se te razmere poslabšale, je pred štirimi leti ustanovljeno konsumno društvo. Od tega časa se je porodilo tudi med našim dobrim kmetjskim ljudstvom nasprotje in nastali sta dve stranki, stranka konsuma in antikonsuma. Konsumnega društva, kojega delovanje so si kmetje predstavljali bolj kot kmetijsko društvo, se je začetkom poprijela tukajšnja večina kmetjskih posestnikov. Ko pa so bolj razumni in neodvisni, to je premožnejši kmetje uvideli, da je iz kmetjskega društva nakrat nastala gostilna, branjarja itd., izstopili so vsi premožnejši kmetje, z njimi vred tudi sedanji župan, ki je bil tudi predsednik tega društva, iz konsuma, in ostali so nadalje udje samo taki, ki nimajo ničesar ali prav nič izgubiti. A tudi ti slednji bi bili zapustili sčasoma konsum, ko bi jih nekateri agitatorji ne zadrževali, kajti tukaj imamo vrlo narodne, poštene pa tudi verne trgovce. In da se hiranju konsuma še za nekaj časa odpomore, prišli so izvestni agitatorji tudi do zadnjega sredstva, priložili so namreč stranki konsuma ime katoliško-narodna, nasprotnikom konsuma pa, ki so gotovo tako verni in narodni kakor stranka konsumarjev — liberalno-nemčurska, stranka narodnih poturic. S tem se skuša tudi med nas zanesti na umeten način usodepoln prepričanje! Najpoprej konsum, potem umetna katoliško-nacionalna in umetna liberalna stranka!

Namesto da bi se bila porajajoča nasprotstva obeh strank že pri porodu udušila ali vsaj oblažila, netili so konsumni voditelji vedno večje sovraštvo do stranke, ki ni hotela o konsumu nič več vedeti, tako da je prišlo slednjic do odpora, kateri se je po agitaciji konsumarskih voditeljev prenesel v občinsko sobo, kjer so si stali dve kmetjski stranki, konsumna in antikonsumna nasproti. Reči pa moramo, da sta obe stranki narodni in dobro verni, in je nasprotstvo iskati ne v verskem prepričanju, ampak v konsumu in osebnem nasprotstvu.

Skraini čas je, da se ta nasprotstva odstranijo in oblažijo in ob jednajsti uri Vam še ključemo in vas v narodnem interesu prosimo: Voditelji in možje obeh strank, delajte na sporazumljenju, odstranite pravočasno in prestovoljno konsum, ne da bi bili v to kedaj v vašo in našo škodo in sramoto prisiljeni, ozdravite zopet rane, katere je vsekali konsum našemu lepemu kraju, in zopet bodo prišli nazaj oni lepi časi pred štirimi in petimi leti. Držite se trdno gesla štajerskih Slovencev: »Vse za vero, dom, cesarja!« Bodite nasproti Slovincu pravični, stvarni in ne osebni!

Toliko v pojasnilo, v premislek in morebitno posnemo!

Šentjurski kmet.

Opomba uredništva: Mi nismo načelni nasprotniki konsumov, a vendar smo

zgornjemu dopisu dali radevolje prostora v našem listu, ker nikakor ne gre, da bi se verni in narodni kmetje ter posestniki, ki so kot netrgovci gotovo iz stvarnih ne pa sebičnih razlogov nasprotniki konsuma samo vsled nasprotstva do konsuma, kar zaznamovali kot liberalci in narodne poturice!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Promocija. Jutri, dne 29. jan. bode promoviran doktorjem prava g. Franc. Žihar. Čestitamo!

Iz pošte. Poštni oskrbnik g. I. Prohaska v Mariboru je imenovan za poštne nadkontrolorja v Celovcu. Prestavljena je poštna upraviteljica gđ. Josipina Mihelič iz Ormoža v Hartberg.

Iz šole. Stalno sta nameščena: začasni učitelj g. Emil Križman na ljudski šoli v Planini in učiteljska suplentinja gđ. Marija Zupančič na dekliški šoli v Šmarji pri Jelšah. Kot učiteljici ženskega ročnega dela ste nastavljeni: na ljudski šoli v Podovi učiteljica ženskega ročnega dela v Dobrovcah in pri Sv. Marjeti gospa Elizabeta Jug, roj. Weixl, na ljudski šoli s slovenskim učnim jezikom za Konjice okolico nadučiteljeva soproga gospa Marija Pirh, roj. Kos v Konjicah. V pokoj sta stopila: učiteljica na meščanski šoli v Mariboru Franciska Burger in nadučitelj pri Sv. Petru nad Laškim gosp. Jernej Troha.

Mariborske novice. Trgovski pomočnik Ivan Breznik se je ustrelil dne 22. t. m. v svojem stanovanju. Revez je prišel pred par dnevi iz norišnice ter se mu je brzkone zopet zmešalo. — Dne 19. t. m. je aretirjal policaj 17 letnega Aleksandra Šuškovič, ki je grozil svoji materi, da jo ubije, če mu ne da denarja. — Mariborskemu prostovolj. gasilnemu društvu je daroval deželni odbor v minolem letu gasilnega orodja v vrednosti 5000 K. Torej bogata nemška mesta podpira deželni odbor, za uboge kmečke občine pa nima denarja. Prijatelji kmeta kaj ne? Pozivljamo slovenska gasilna društva, naj prosijo pridno za podpore, da ne bo šel ves denar v nenasiljive nemške malhe!

Vpisovanje v družbo sv. Mohorja. Kdor se želi vpisati v to prekornostno družbo, naj to stori prej ko mogoče pri domačem gospodu župniku, ki so poverjenik te družbe. Kajti poverjeniki morajo v začetku marca zbrani denar družbi odposlati. Lani je imela družba čez 76.000 udov. Upamo, da bo to število letos narastlo na 80.000. Da se pa up uresniči, pozivljamo vse vrle Slovence in Slovenke, naj vplačajo ta goldinar, za katerega dobijo šest krasnih knjig!

Študenti pri Mariboru. Dne 4. pros. 1903 smo obhajali v prostorih Peter Trofenika, ki je dobro znan tudi pri Mali Nedelji, ustanovno veselico tukajšnjega bral. društva. Hiše niso krasile samo narodne zastavice, temveč tudi nov napis, ki je nosil na čelu »Gostilna«. Vsakdo bi mislil, da pameten človek drugega tirjati ne more od moža, katerega je rodila slovenska mati in kateri je bival v svojih poznejših letih večinoma med svojimi rojaki. Toda, kdor tako misli, se je tukaj močno varal. Leto dnij je krasil oni napis hišo Trofenika, a prelevila ga je obletnica in mu izbrisala znak značaja slovenskega hišnega gospodarja. Hvala Bogu, da je to le edina izjema med tukajšnjimi mnogostevilnimi naseljenci. Malonedelčani pa se prosijo, da veledušno odpustijo ta narodni greh svojemu rojaku. V kratkem pa bomo slišali, koliko koristi mu je doneslo vsenemško društvo »Brunndorfia«, ki ga je vzel Trofenik pod svojo streho in katerega vodja je učitelj Schuster. Trofenik, dobro si jo »pogrunta!«

Slivnica pri Mariboru. Prejeli smo sledečo izjavo: V prvi vrsti prosim odpuščanja čast. dušna pastirja Franca Hirti, župnika v

Žičah, potem mladeniško in dekliško Marijino družbo, kateri se tudi v molitev priporočam za pravo spreobrnjenje. Prekličem vse, kar sem kedaj v »Štajerca« pisal. obžalujem vse od srca, ker spoznam, da je bilo več krivice kakor pa resnice, in ker navadno naredi »Štajerc« iz komarja slona. Z eno besedo, prosim odpuščanja vse, katere je kaj zadevalo. Z vsem spoštovanjem Jernej Furek.

Zopet mariborsko okrajno glavarstvo. Kakor smo od več strani slišali, se pri davčnem oddelku okr. glavarstva v Mariboru s slovenskimi strankami sploh ne uraduje slovenski in se s takimi strankami nikdar ne pišejo slovenski zapisniki. Temu krivo je to, da večina uradnikov sploh ne razume slovenski. Slovenske davkoplačevalce opozarjamo, da nemške dopise zavrnejo kot nerazumljive in da sploh zahtevajo, da se z njimi vse izjave, napovedi itd. vzamejo v slovenskem jeziku v zapisnik. Finančno deželno ravnateljstvo pa vprašamo, ali je nižjim uradom prepovedano, s slovenskimi strankami slovenski uradovati ter zapisnike v slovenskem jeziku spisati?

Redki ptiči. Pred kratkim so se v naših krajih na več mestih pokazali ptiči, ki se v zelo hudih zimah od severa k nam priklajajo. To so pegami (Ampelis garrulus), jako zalo oblečeni ptiči dleskove velikosti in zajetnega, debelega trupla. Perje imajo sivkasto, na trebuhu bolj blede in mehko kakor svila. Grlo je črno in črne perotnice imajo bele in rumene robe. Na koncu posameznih peres v perotnicah vidiš lepa, rudeča, luskinam podobna peresca, ki jih posebno kinčajo. Rep je črn in ima lep, rumen rob. Na glavi vidiš precej dolg čop, katerega lahko vzdigne in položi kakor naš čopasti škrijanec. Doma je pegam v Kaplandiji, na Finskem, na severnem Ruskem in Sibiriji, od koder ga huda zima in mraz prižene tja, kjer najde dosti jagodičastih plodov, katerih on mnogo požre, ker je jako požrešen in hitro prebavlja. Podpisani je to vrsto ptičev opazoval pri Št. Miklavžu blizu Maribora pred tednom dni. Tam so sedeli na grmih trnolice (Prunus spinosa), kjer so jo pridno obirali okrogel sad tega grma. Ko je bilo vse obrano, so zginili. Če bi bil mogoče ta ptič tudi drugje nastopil, prosim vljudno, mi javite pod naslovom A. Godec, učitelj, Lembah pri Mariboru.

Iz Jarenine. Hud nahod imajo naši posilinemci (nemškutarji) in se hudujejo kakor oni znanec v Zmrzleku, ki je ono leto visokega gosta iz Št. Ilja vrgel v ledeno morje vsled prehudega snofca, katerega jim je delil brezplačno ud tukajšnje mladeniške zveze. Vsled tega že kihajo 14 dni in iščejo zdravila po vseh mariborskih lekarnah, pa zastoj. Tudi pri tajniku okrajn. zastopa so že bili. To je zanje najvišja instanca. Kar bo ta spregovoril, to bo obveljalo. Ako bo ta svoja usta odprl in rekel: »Tožite človeka, ki brez »erverba« ponuja snofceva«, potem gorje ti, mladenič, ki povzročuješ toliko gorja v mirni Jarenini.

Iz Vukovskega. Krave po vsej Jarenini so se smejale, ko je bilo v »Marburgerci« brati, da so pri zadnjih občinskih volitvah v Vukovskem bili izvoljeni sami Nemci. Razven poštenega Nemca Fleischackerja ni v odboru nobenega Nemca. Drugi odborniki vsi skupaj ne znajo niti deset nemških besed. Dvanajstega decembra smo res mislili, da so prišli vojaki v Vukovsko in da se je začela vojska med Japonci in Rusi, tako so hrumeli naši posilinemci. Posebno je agitiral nek Donko, hud pristaš »Štajerca«, ki je baje še le komaj prišel iz teutoburske gozda. Ljudje pa govorijo, da bi bilo boljše za njega, ako bi pri drugih rečeh pazil, ne pa pri volitvah. Saj nas razumete, Nemeč (?) Donko! Seveda je strastno agitiral tudi očka Reininger iz Poličkega. Ali bi vam povedali, gospod, kako je nekdo tresčil enkrat na tla? Mir bi bil v celi jareninski fari, ako ne bi delali zgag nekateri nemirneži. Kdaj jih bo ljudstvo do dobrega spoznalo?

Spominjajte se na veselih gostijah naše preimnitne družbe sv. Cirila in Metoda in dijaških kuhinj v Mariboru, v Ptujju in v Celju in z veselim srcem zložite vsaj majhen dar za eno ali drugo. Bil sem pred leti na neki gostiji. Naenkrat vstane priprost mož in pravi: »Mi se tukaj dobro gostimo in smo prav vesele volje. Na slovenskih mejah pa je prav mnogo uboge slovenske dečice, za katere vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda slov. šole in otroške vrtnice, milo prosi pomoči. Darujmo tudi mi nekaj za to skrbno družbo, da bo lažje reševala slov. mladino ob mejah potujčenja.« In vrli mož je vzel krožnik in je šel od gosta do gosta. Mi pa smo pridno metali na krožnik desetice in kronice in kmalu je bil skupaj lep dar za družbo. — Čitatelj, pojdi in tudi ti tako stori!

Svoji k svojim! Kakor se poroča od Sv. Andraža v Slov. gor. se bo ustanovilo tam novo veteransko društvo. Pravila je namestnija že potrdila. Upamo, da se vest, katero prinašajo nemški listi, da pristopi društvo k nemški zvezi, ne uresniči, ampak da bo društvo pristopilo k slovanski zvezi veteranskih društev!

Hribolazci na Pohorju. Podravska podružnica ima spominske knjige pri Sv. Urbanu, Sv. Duhu in v Zigtovem stolpu. Vpisalo se je lani pri Sv. Urbanu samo 107 hribolazcev (v knjigi nemškega društva 1326), pri Sv. Duhu 53, v Zigtovem stolpu pa 309 Nemci, ki se jeze, da jih je podružnica prehitela glede zgradbe stolpa, ga prav radi obiskujejo, a bolj skrivno in se v spominsko knjigo navadno ne vpišejo. Stolp jim zelo ugeja, še bolj pa seveda krasni razgled.

Ptujske novice. Novo izvoljeni obč. odbor si bo volil župana dne 1. februarja. V to svrhu so že šli prosit prejšnjega župana Orniga, naj bi zopet prevzel »vkljub britkim izkušnjam« čast župana. Toda g. Ornig se je malo prisiljeno zahvalil, da ne ve, ali bi sprejel ali ne. Izjavil je, vedno v prid (?) mesta Ptuj delovati, tudi kot odbornik. G. Ornig, zakaj se tako prisiljeno branite, kakor deklica, ki se pusti prvokrat prositi za ples, saj tako vemo, da boste sprejeli in sicer radi. Torej le kar zagrabite!

Odlikovanje. Križec Franc Jožefovega reda je dobil okrajni sodnik dr. Fr. Glas v Ptujju. Zakaj, tega pa res ne vemo!

Št. Vid pri Ptujju. Tukaj so orožniki aretirali dne 18. t. m. Štefana Dukarič, delavca iz Baduje na Hrvaškem. Obdolžen je, da je Jožefa Mlakarja iz Vel. Okiča pri Leskovcu na česti blizu Št. Vida napadel ter oropal 100 K denarja.

Iz Dornove pri Ptujju. Veselje in pa žalost ste si sestri. Tako je tudi pri nas potrkala zopet žalost na hišo, kjer je bilo prej zgolj veselje doma. Mladenič Anton Arnuš se je 21. t. m. v sredini svojih dveh bratov in drugih poštenih fantov v gostilni F. Hrga pošteno zabaval ter z njimi prepeval narodne pesmi. Ko pa se je vračal domov, je padel med razbojnike. Zlobna roka ga je tako močno z ročico udarila po glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla. Potem ni spregovoril več besedice ter je po sprejemu sv. poslednjega olja v petek, dne 22. t. m. okoli poldne izdihnil svojo blago dušo. Rajni je bil vzgleden mladenič in zaveden narodnjak. V minoritskem samostanu v Ptujju je služboval čez sedem let. Pred par tedni je prišel domov, kjer je našel tako strašno smrt. Naj v miru počiva!

Služba sodnijskega pisarja je razpisana do 24. februarja pri okrajni sodnji v Št. Lenartu v Slov. gor. Lastnoročno pisani prošnji je pridjati spričevalo o šolski izobrazbi.

Naše pošte. Od različnih strani slišal sem že pritožbe, da prodajajo nastavljeni pismonoše po deželi samo nemške poštne obrazce. Da se o tem prepričam, poskusim pri nekem pismonoši. »Dajte mi dvojezične dopisnice!« ga poprosim. On pa zmiga z rameni ter pravi, da jih nima, ker mu na

poštnem uradu samo nemške poštne obrazce dajo, češ, kdo bo iskal »die windischen Postwertzeichen, di habn wir ganz wo unten am Boden«. Ubogi pismonoša, tvoj kruhec je bodeč. Zagovarjaš se pri svojem uradu — izgubljen si; zagovarjaš se pri ljudstvu, izgubljen si zopet. Poleg tega pa še največ izgubi pošta. Prej ko se zaveden Slovenec posluži nemških poštne obrazcev, rajši stokrat popusti svoje nakane o dopisovanju.

Iz Presike pri Ljutomeru. Dne 16. prosinca so zadoneli larni zvonovi, naznanujoč nam žalostno novico, da nam je blede smrt pobrala ednega izmed naše sredine. Vsegamogočni je poklical k sebi po kratki bolezni, previdnega s sv. zakramenti za umirajoče, 24 letnega, pridnega mladeniča Rudolfa Kugelmana. Bolehal je samo deset dni. Rajni je še le komaj doslužil vojaščino, katere se je oprostil 11. okt. l. l. Bil je pobuzen mladenič, ki je rad prebiral keristne knjige in časnike, posebno priljubljen mu je bil »Naš Dom«. Pogreb se je vršil 17. pros., pri katerem niso bili samo rodbina in sosede, temveč tudi iz sosedne štrigovske fare so prišli mladeniči in pa dekleta ga spremljati k večnemu počitku. Č. g. dekan Jurkovič so mu govorili v slovo ginljivo nagrobnico, ki je privabila marsikateremu solze v oči, in s solzami pomočene grude so padale na skromno hišico. Naj v miru počiva!

Iz radenske okolice. Naš poštar gosp. Edvard Pasch kaže zadnji čas zopet v polni meri svojo mrznjo napram vsemu, kar je slovenskega in se v to poslužuje vsakovrstnih sredstev. Za danes se nečemo z njim natančneje baviti, pač pa bomo, če se razmere ne zboljšajo, tega gospoda drugače prijeli. Videti hočemo, ali je pošta zaradi nas, ali pa mi zaradi pošte tukaj.

Slovenjgraška kmečka zadruga izvrstno uspeva. Bolj ko jo po strani gledajo zavidni nemčurčki, pridnejše jo obiskujejo narodnjaki. Saj pa tudi izborna postreza svojim gostom. Enkrat se pije tam zlahkni bistriški »prandner«, drugokrat se srka pristni zavrčan, ali se pri biserni kapljici iz Slov. gorice prepevajo mile slovenske zdravičke, medtem ko iz dobro oskrbljene kuhinje prihajajo nad vse prijetni, »preroški« duhovi. Zato se pa ni čuditi, da ne najdeš zadružne gostilne nobeno uro med dnevom brez gostov. Tako je umevno, kako da je mogla zadruga v svojem letnem računu za 1903 skazati 170.000 K prometa. Te številke bi se v novem letu še lahko podvojile, ako bi tudi tisti »narodnjaki«, ki zadrugi le pogin želijo in prerokujejo, nasprotnikom pa se klanjajo in pri njih kupujejo, spoznali, da niso v pravem tiru ter pustili soseda »Nemca« pri miru.

Prodaja tobaka je razpisana konkurenčnim potom v Šoštanju. Bruto dohodek na leto 800 K. S trafiko je zvezana tudi lotokolektura. Prošnje je vložiti do 23. februarja 1904 pri c. kr. finančnem ravnat. v Mariboru.

Iz Konjic poročajo, da je pogorela v Sečah hiša čevljarja Franca Šloserja. Šloser in njegova rodbina so rešili samo golo življenje.

Veljske novice. Mladi tatovi, Karol Dragan, Woh, Čokan in Ivan Kokol so bili obsojeni vsak na dva meseca ječe. Prva dva se bosta oddala po dovršeni kazni v poboljševalnico.

Štore pri Celju. Piše se nam: Na Dunaju se je javil policiji nekdanji železniški uradnik Franc Grubhofer, ki je poneveril na tukajšnji postaji pred štirimi leti 2000 kron. Takrat je ubežal k Burom, ki so se še vojskovali proti Angležem. Prišel pa je v roke Angležev, ki so ga zaprli na otoku sv. Helena. Ko je bil zdaj izpuščen, peljal se je takoj v domovino ter se je javil sodnji. Grubhofer je doma z Nižje Avstrijskega.

Iz Ljubnega se nam piše: Občina Ljubno je imenovala gosp. dr. Janeza Frischaufa, c. kr. vseučilišnega profesorja v Gradcu, zaradi njegovih zaslug, ki si jih je pridobil za občino, častnim občanom.

Cesta iz Ljubnega v Luče se letos, kakor čitamo v »P. V.«, zelo popravi in na nekaterih krajih preloži. Vse delo je proračunjeno na 108.000 K. Država prispe 40 %, dežela 30 %, 30 % pa okraj. Decembra meseca m. l. si je ogledala cesto politična komisija ter vso teraso premotrila. Komisiji je načeloval okrajni glavar Supanchich, nadalje so bili navzočni višji gozd. komisar J. Donner, stavbni svetnik V. Butta, dežel. inženir Eichkitz in načelnik okraj. zastopa gornjegrajskega, Fran Šarb. Delo se prične spomladi. Cesta se izdatno razširi, klanci razkopljejo, tako da bode potem mogoče prijetno in udobno se peljati v Luče. Ker je cesta iz Luč v Solčavo dobra, se bodo hribolazci lahko vozili do Solčave. Želeti je le še, da se naredi cesta iz Solčave do Logarske doline. Pohvalno je omeniti, da so posestniki večinoma brezplačno odstopili svet ali zahtevali le majhno odškodnino.

Tretji vojni kor, ki obsega Štajersko, Kranjsko, Koroško, Primorsko in Istrijo, bo baje prvi, ki bo šel v Makedonijo, ako bo Avstrija prisiljena tamkaj narediti mir z vojaško silo. Pri tem koru so sami slovenski vojaki. Kadar je treba kri prelivati, morajo Slovenci vedno naprej, kjer pa se pravice delijo, tam pa so Nemci prvi, Slovence pa potiskajo v kot!

V Gradcu se je hotel usmrtiti 28 letni delavec Franc Gojznik iz Loke, okraj Celje. Nesrečna ljubezen je vzrok samomora. Nesrečneža so prepeljali nezavestnega v bolnico.

Sadjarji pazite! Kako velikanskega pomena je sadjereja, to je pokazala Amerika, ki je začela pridno gojiti sadjerejo. Zato pa tudi izvažata vedno več sadja v Evropo. Čez Hamburg je prišlo l. 1898/99 32.200 sodov, l. 1902/03 že 167.000 sodov jabolk v Evropo. Koliko sadja se je še uvažalo čez druge luke! Torej slovenski kmetje, začnite se vendar enkrat bolj zanimati za to koristno in važno panogo kmetijstva!

Razstava konj na Dunaju bo letos od 21. do 29. maja, tako je sklenila 6. sekcija c. kr. kmetijske družbe. Pojasnila daje sekretarijat te družbe na Dunaju I., Schaulflergasse 6.

Izumitelj nove puške, Ferdinand vitez Mannlicher, po katerem se vojaška puška tudi imenuje, je umrl v starosti 56 let.

Cerkvene stvari.

Zahvala. Vsem blagim darovalcem za stavbo nove predmestne cerkve magdalenske: »Prisrčna zahvala!« Sveta maša se bo za nje služila 5. svečana ob 6. uri zjutraj. — Simon Gaberec.

Umril je v pondeljek dne 25. t. m. poldne ob pol 3. uri č. g. Alojz Šijanec, župnik v Negovi; rojen je bil 22. maja 1846 v Ljutomeru, v mašnika posvečen 21. julija 1872. N. v m. p!

Od Sv. Petra na Medvedovem selu. Od 31. prosinca do 7. aprila 1904 se bo obhajal sv. misijon po č. gg. co. misijonarjih iz družbe Jezusove iz Ljubljane. Takrat obhaja č. g. župnik Janez Sparhak l svojo 40letnico duhovništva in 4. februarja svoj srebrni jubilej kot župnik v Št. Petru na Medvedovem selu.

Društvena poročila.

Podravske podružnice »Slov. plan. društva« novi odbor. V seji dne 17. t. m. se je novi odbor sestavil ter so sedaj za tri leta: načelnik g. Davorin Lesjak, njega namestnik g. prof. Ivan Koprivnik, tajnik gosp. Miha Serne, blagajnik g. Franc Serne.

Studenci pri Mariboru. Na občnem zborovanju našega katol. izobraževal. društva dne 17. jan. smo videli okoli 40 mož in slišali, da je bilo v naši čitalnici na razpolago 18 katoliških časopisov, da se je prečitalo 582 knjig, da je imelo društvo čez 500 kron dohodkov, da dobi v kratkem svojo zastavo s podobama sv. Družine in sv. apostolov Cirila in Metoda. Tedaj bo veselje, ko se bo

zbralo vse, kar čuti katoliško in slovensko, okoli zastave. — Rednih udov ima društvo 90, pa še vedno novi pristopajo. — Za častnega člana je občni zbor soglasno imenoval blag. gosp. odvetnika dr. Radosl. Pipuša. — V odbor so bili izvoljeni: predsednik Matija Čagran, podpreds. Ivan Lorbek, tajnik Franc Pohar, blagajnik France Kokelj, knjižničar France Bende; odborniki: Alojzij Karba, Mart. Medvešek in Jožef Vokač; pregled. računov: France Čerič in Pezdikek. V prihodnjem letu se bode večkrat tudi predavalo o kmetijskem in delavskem vprašanju. Svoje rojake prosimo prav vljudno, naj nas podpirajo denarno, s knjigami in vdeležbo na naših veselnicah in zborovanjih, ter se vsem dosedanjim dobrotnikom iskreno zahvaljujemo. Naprej zastava Slave!

Društvo „Skala“ pri Sv. Petru niže Maribora. Vsak začetek je težaven. Vsako novo podjetje najde kmalu svoje nasprotnike. Tudi našemu mlademu društvu se ne godi bolje. Komaj je začelo živeti, že si je nakopal nekoliko protivnikov. Pri sestavljanju hišnega reda za društveni prostor je imel odbor nekatere pomisleke. Uvaževal je v prvi vrsti gospodinjska opravila svojih ženskih udov ter prišel pri tem do zaključka, da gospodinje gotovo ne bodo obsedele po nedeljah v društveni sobi, veliko manj pa še bodo dovolile, da obsede njihove hčerke tam. V tem smislu je sklenil odbor tako, da obsedi v društveni sobi samo moški spol, ženski spol pa si naj nese čtivo na dom. In ta odredba se je našemu ženstvu hudo zamerila, češ, enako plačilo, enake pravice. Prosimo Vas, potrpite nekoliko, da se društvo okrepi in prve težkoče premaga; potem pa pridete ve prve na vrsto. Verjemite nam, da imamo veliko lepega in koristnega pripravljene za Vas. Do tistih dob pa si izposojajte knjige in jih marljivo čitajte doma!

Iz Jarenine. Naša dekliska zveza nam je priredila zadnjo nedeljo prav lepo veselico. Vprizorila se je že povsod priljubljena igra »Sv. Neža«. »Mariborčanka« hoče sicer smesiti naše veselice s tem, da piše, da se jih nihče ne vdeleži kakor duhovniki, hlapci in dekle. Pa to je gorostasna laž. Vsi stanovi so vedno častno zastopani. Da naša duhovščina obiskuje naše veselice, je za nas največja čast in najboljša spričevalo, da so veselice dostojne in nedolžne. Da se jih udeležuje tudi priprosto ljudstvo, morebiti tudi hlapci in dekle, ni za nas nič sramotnega. Pošten služabnik zasluži več spoštovanja, nego marsikateri naročnik »Marburgerce« in »Štajerca«, ki je izdajalec svojega naroda. Veselica se je pričela takoj po večernicah. Ljudstva se je bilo toliko zbralo tudi iz sosednih župnij, da jih je moralo veliko domu, ker je bila soba že napolnjena. Deklice so zapele pod spretnim vodstvom neumornega g. pevovodje več ženskih glasov, tako ljubko in mило, da jih je bilo veselje poslušati. Sploh smo ponosni na naš pevski zbor. Daleč okrog iščeš zastonj enakega. Igrale so pa deklisce tako dovršeno, tako lepo, da ne vemo, kateri bi dali lavorni venec za ta dan. Imen pa tudi ne bomo našli, ker smo uverjeni, da naše deklisce ne iščejo svetne hvale, ampak imajo v tem največje zadoščenje, da so priredile svojim tovaršicam nedolžno zabavo ter da delajo v blagor svojega naroda. Naj še omenjamo, da je igro zelo podpirala lepa oprava, katero si je društvo za to igro nalašč naročilo tako lepo, da bi sodila za vsak mestni oder. Vsa čast in pripoznanje vrlemu vodstvu naših društev, vrlemu pevovodji, blagima gospodičnima učiteljicama, ki so imele s pripravami obilo truda. Le tako naprej! Čim bolj nas bodo umazani listi grdili in napadali, tem bolj se bo zavedala naša mladina in ravno mladina je naša boljše bodočnosti. — Jareninski mladenič.

Pri Sv. Barbari niže Maribora je imelo 17. t. mes. bralno društvo svoj občni zbor z volitvijo, katere izid je bil z navdušenjem sprejet. Oskrbelo se je ob jednem za mladeniško in deklisko družbo, katerih vsaka

ima tudi že svoj zastop v bralnem društvu, čegar predsednik so vlč. gosp. župnik Josip Mihalič, odborniki: Fr. Krepek, Fr. Kranje, Janez Kranje, Alojzij Kristl, Franc Domitar, Jurij Bezjak, Janez Domitar in Alojzij Grajfonar. Udov je imelo društvo 80 plačujočih; vseh dohodkov je bilo 194 68 K, stroškov pa 159 42 K, torej prebitka 35 26 K. Te lepe zneske smo dosegli, ker je društvo priredilo dve slavnosti in en šaljivi srečolov. Prva slavnost je bila na Svečnico v proslavo petindvajsetletnice papeževanja Leona XIII. Ta dan ostane vsakemu vdeležencu v prijetnem spominu, tako veličastna je bila slavnost. Pri lanskem občnem zboru dne 15. febr. 1903 se je vršil srečolov, ki je dal lep dobiček. Druga slavnost je bila Ciril-Metodova, vršča se 26. jul. 1903, ki je krasno vspela, da smo bili lahko ponosni na njo. — Kakor povsodi, tako je imelo tudi to društvo žalost in veselje v minolem letu. Dne 18. sušca l. l. je društvo izgubilo vrlega svojega soustanovnika, večletnega predsednika in krepkega uda v osebi prečast. gospoda Martina Lapuha, župnika barbarškega. Rajni blagi gospod so posebno želeli, da se je to društvo ustanovilo in njih velika zasluga je, da ima društvo trdno podlago, kajti oni so nam blizu 100 knjig darovali in vsikdar mnogo darovali v dober izid raznih iger. Tekom leta smo izgubili našega delavnega predsednika č. gosp. Fr. S. Gomilška, ki so vzorno in požrtvovalno delovali za blagor udov in procvit društva. Pod njihovim vodstvom so se krasne slavnosti prirejale, kakoršnih se nikdar ni bilo pri Sv. Barbari. Vsled njihovega neumornega delovanja smo jim dolžni vseskozi velike hvaležnosti ter si usojamo na tem mestu izreči: Bog jim plati za vse dobro in Bog jih živi na mnoga leta! Kar smo tedaj tu zgubili, smo na drugi strani pridobili v osebi preč. g. župnika Jos. Mihaliča, ki so tudi drage voije obljubili delovati za vse dobro v blagor ubogim ovčicam. Toplo priporočajo čitanje knjig in dobrih časnikov, ker le s tem se um bistri in blaži srce in takih ljudi nam je še več treba. Kdor več bere, ima več dobička od bralnega društva in to se želi, da se ne daje udnina zastonj. Ta občni zbor se je vrlo dobro obnesel in novoizvoljeni odbor se bo trudil za nadaljni procvit društva. Knjige je prebiralo minulo leto nad 100 udov in se jih je razpečavalo 982 krat. Knjige imamo sledeče: Zabavne za mladino od 14—18 l. 63 komadov; zabavne za odraslo mladino 72 kom.; nabožne 112 kom.; krajepisne in zgodovinske 33 kom.; prirodoslovne, gospodarske 38 kom.; poučne sploh 17. Skupaj 335 knjig.

Bralno društvo kapelsko je imelo dne 10. t. mes. občni zbor. Po pregledu in odobrenju računa vršilo se je vpisovanje udov, katerih se je oglasilo 63. Nato se je volil novi odbor, in sicer: Jakob Zemljčič predsednik, Ferdinand Jurjevič, namestnik, Vekoslav From, tajnik, Golob Jože, knjižničar, Davorin Meško, blagajnik, Janez Horjak, odbornik. Vle. g. potovalni učitelj Bele nam je nato jako poljudno razlagal vprašanje: »Kako ravnati z novimi nasadi?«, za kar se mu najiskrenejše zahvaljuje odbor.

Od Sv. Jurija ob Ščavnici smo dobili obsirno poročilo o gledališki predstavi: »Požigalčeva hči«, ki je vsled izvrstnega igranja diletantov izbornu uspela. Dopis posebno laskavo omenja delovanje g. Kocbeka kot društvenega pevovodje. Žal, da nam ni mogoče priobčiti obsirnega dopisa v celoti, ker je prepozno došel.

Iz Veržeja. Vremena tudi nam bodo se zjasnila in lepše solnce bode nam sijalo! To Prešernovo prerokovanje upam, da se bo tudi pri nas izpolnilo. To se je pokazalo posebno pri zborovanju bralnega društva dne 17. prosinca, ko je posebno veliko mladeničev in deklet domačih in sosednih pristopilo k bralnemu društvu. Osobito zdaj, ko imamo gledališke in pevske vaje, se jih prav pridno udeležujejo kakor mladeniči, tako tudi dekleta.

Pa glejte, nesreča nikoli ne miruje. Vodja igralnih in pevskih vaj g. nadučitelj Vauda je zavoljo nalezljivih otročjih boleznih primoran opustiti vse vodstvo. Na njegovo mesto je stopil naš pridni nadepolni mladenič Alojz Sterniša. Pri občnem zboru dne 17. t. mes. so bili izvoljeni v odbor: Predsednikom č. g. L. Janžekovič, podpredsednikom g. nadučitelj V. Vauda, tajnikom učit. M. Reih, blagajnikom A. Sterniša, knjižničarjem L. Horvat.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Gospod urednik, kaj pa mislite, kaj je pri nas novega? Eno, zima je, kakor pri vas; zato pa smo preteklo nedeljo, dne 24. t. mes. prav toplo zakurili v šolski sobi ter povabili naše može in mladeniče, naj se pridejo gret; dasi sicer popoldan ni bilo premrzlo, prislo jih je vendar precej. Mi pa smo imeli namen te tudi narodno ogreti in ustanoviti bralno društvo. Res, malone si že nismo upali med svet, ker v vsakem kotu že imajo bralno društvo, pri Sv. Miklavžu pa ga še ni bilo! Navzoči smo pozvali gospoda kapelana, da vodi občni zbor; v kratkih besedah nam je razložil pomen društev sploh in posebej bralnega društva. K društvu je takoj pristopilo 40 udov, mož in mladeničev, ki so si izvolili naslednji odbor: Predsednik kmet Vogrin, podpredsednik župnik Schwinger, tajnik trgovec Vrbnjak, blagajnik nadučitelj Šalamun, knjižničar učitelj Vrsič, odbornika kaplan Bratušek in učitelj Pinterič; za namestnika sta izvoljena kmeta: Janežič in Pajtler in računski preglednika: M. Tomažič in Košojnč. Časnike bomo brali naslednje: »Slov. Gospodar«, »Naš Dom«, »Domovina«, »Südsteirische Presse«, »Dolenjske Novice«, »Kmetovalec«, »Gospodarski Glasnik«, »Jež«, »Škrat«, »Dom in Svet« in druge, pa tudi »Slovenski Čebelar« bo v bralni sobi, katero nam odstopi g. trgovec Vrbnjak brezplačno. K sklepu občnega zbora se je klical trikratni živio presvitemu cesarju, in pevci društva »Zvon« so nam kaj lepo in ubrano zapeli tri pesmice, ki so še bolj navdušile ude za dobro stvar. Pozdravljeno torej najmlajše društvo slovensko! Rasti in razvijaj se in sklicuj prav pogosto svoje ude in vabi jih k branju, da bodo sami vneti tudi druge vabili in pridobivali, in da, če Bog da in sreča junaska, imamo čez leto in dan društvo, katero je svoje število podsetilo!

Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu se je ustanovilo »Bralno društvo«, ki bi rado kar največ najboljšega berila spravilo med ljudstvo; ker pa manjka, kakor vsakemu mlademu društvu, tudi temu knjig in denarja, zato se obrača društveni odbor tudi do zunanjih rodoljubov s prisrčno prošnjo, da blagovolijo podpirati mlado društvo bodisi z denarjem ali s primernimi knjigami, za kar se jim že naprej izreka najiskrenejša zahvala!

Sv. Miklavž pri Ormožu. Dne 17. t. mes. se je vršilo pri Sv. Miklavžu gospodarstveno predavanje kmetijskega društva za ormoški okraj z jako zanimivimi točkami. Ko je načelnik gosp. inž. Lupša navzoče pozdravil in pomen gospodarskih predavanj in razgovorov razjasnil, govoril je g. učit. Kosi iz Središča zanimivo in temeljito o porabi sodov v kletarstvu. Temu so sledili živahni razgovori o važnih panogah kmetijstva tako o vinogradništvu, gozdarstvu, hipotekarnem razbremenjenju, sadjarstvu itd., stavili so se različni predlogi in resolucije v vspodbudo ter zboljšanje kmetijskega stanu. Teh razgovorov so se udeležili g. nadučitelj Šalamun, g. Dogša, posojilnični načelnik in župan gosp. Masten, g. župan Janežič, g. Šoštarič, g. inž. Lupša i. dr. Po vsem tem se je konstituirala podružnica pod imenom »Sv. Miklavž«. Najpoprej se je kot odbornik ormoške centrale kmet. društva izvolil g. Fr. Masten tudi še za načelnika te podružnice; potem so se volili v odbor g. nadučitelj M. Šalamun in g. učitelj Milan Versič od Sv. Miklavža, gospod Ant. Janežič in g. Ant. Peitler iz Brebrovnika, g. Mih. Tomažič iz Hermanc in gosp. Ivan Lukman iz Krčevine.

